

עין משפט
נר מציה

כב:

וַיָּבֹה בְּנֵי יוֹנָה שְׁלֹא הוֹבְשֵׁרוּ בַּגְדוּלִים, כדמפרש בסמוך דלא לישתמיט קרא דליכתוב מן היונים: **וַיָּבֹה תוֹרִים שְׁלֹא הוֹבְשֵׁרוּ בַּקְטָנִים**, תימה כיון דאכתי לא קיימא לן דבני יונה הוי קטנים דוקא א"כ מנא ליה דתורים לא הוכשרו בקטנים דהיא גופה לא ידעינן אלא מדומיא דבני יונה ויש לומר

דהכי קאמר דאי מניא למילף מדוכתא אחרינא דתורים משמע יוגדולים הוה אמינא מק"ו דבני יונה אפילו גדולים ובקונטרס פירש דלא צעי אלא לעיכז מנלן דהוה לן למילף מק"ו דלא מעכבא אבל לעולם לשון תורים משמע גדולים וקשה לפירושו דאי משמע גדולים היכי צעי למדרש בק"ו לאפוקי קרא ממשמעותיה ולמימר דלא מעכב: **לֹא לְשִׁתְּמִיט קָרָא ב'ו'**, על כרחיה לאו משום דאיכא הרבה מקראות קא דריש דאפילו לא היה כתוב אלא צמד דוכתא תורים ובני יונה הוי מני למדרש מדכתיב צהאי

בני יונה וצהאי לא כתיב בני דלמה יו לו לפסוק לייתר לשונו ולכתוב בני צחנס והא דנקט יו דלא לשתמיט לרצותא בעלמא נקטיה:

יעֲרֹעָו דם, ללע מתרגמינן עילעא והיינו משיעלעו דשמיט גדפא ואחי דם מלעלות ומנחס פתר במחברת יעלעו דם ענין בליעה כמו (עובדיה א) ושמו ולעו:

והביא תחלת הציהוב שבוה ושבזה מהו ספיקא הוי ונפיק, וא"ת כיון דממה נפשך האחד פסול היאך יכול להקריב וי"ל דמיציעאי ליה כגון דאס עזר כהן והקריב *אי נמי כיון שהציאל ליד הכהן יאל די נדרו מאחר דמ"מ האחד מהן ראוי להקריב וי"מ דצבמה איירי דמשמע צירושלמי דמסכת מגילה שכל עופות כשרין צבמה ואפילו תרגגולים ואפילו חיה ולא מיעט אלא טמאין וליתא דהתם מיירי צבמה לבני נח דבדיא יליף לה צסוק וצחים (דף קטו:)

דצמות איכא למ"ד דאין שום עוף קרב צבמה ואפילו תורים ובני יונה ועוד דקאמר צירושלמי דעולה אינה צריכה הפשט ונחמו וצסוק וצחים (דף קכ.) חשיב דשותפה צמה גדולה לצמה קטנה לענין הפשט ונחמו אלא ודאי צירושלמי איירי צבמת בני נח: **אִיצְטְרִיךְ קָרָא לְמַעוּטֵי סַפִּיקָא**, תימה דגבי ספק אחד מן המנויין (א) לתוכו דריש פ"ק דצ"מ (דף ו:.) דכולן פטורין דעשירי ודאי אמר רחמנא ולא עשירי ספק וגבי ספק קדמה צהרת לשער לבן ספק שער לבן קדם דרשינן צסוק נזיר (דף סה:) דטהור מדפתח צה הכתוב צטהרה תחלה דכתיב לטהרו או לטמאו ומיהו מהכא לא קשיא דהכא הכי פירושו איצטריך קרא למעוטי ספיקא שלא מיעט אותם ודאי אלא מספק דקאמר ספקא הוי ונפיק כשהציא מזה ומזה אבל התם כולם פטורין ודאי ולא מספק וכן ספק קדמה צהרת לשער לבן ודאי טעור אבל גבי כוי צפרק צתרא דיומא (דף עז.) מכח פירכא מדאיצטריך קרא לרצויי ספקא קאמר דכוי צריה הויא ולא ספקא לאסור ודאי חלבו ולא מספק וכן צפרק שתי מדות (מנחות דף כז א:) צבי פלגס דבסמוך וי"ל דכל ספקא דאי אפשר להצברר כמו גבי צהרת ומעשר דלפעמים שהוא כך ולפעמים שהוא צענין אחר שיך למעוטי מקרא שפיר מטעם שהם ספק אבל הכא אפשר לצבר ספקא זו דכל תחלת הציהוב שוין וקמי שמיא גליא אס הם קטנים או גדולים וכן צכוי ופלגס כולן שוין הלכך לא אתא קרא למעוטי מטעם שהם ספק שאינו ספקא קמי שמיא וכן צסוק על אלו מומיין צצכורות (דף מה א:) גבי הא דתניא כשהוא אומר למטה הזכר שאין ת"ל אלא להציא טומטום ואנדרוגיטום ופריך מני אילימא ת"ק ספק הוה איצטריך קרא למעוטי ספקא התם גמי פריך מאנדרוגיטום שכולן שוין או כולן זכרים או כולן נקבות וקמי שמיא גליא וא"ת והא רב צבר דאנדרוגיטום ספק (א) כדאמרין צסוק המפלת (מדה דף כח.) מדמטמא צלוינן וצאודס וצסוק הערל (יבמות דף פג.) פסיק צרבי יוסי דלא הכריעו צו חכמים אס זכר אס נקצה וצריה צפני עגמה דקא"ר יוסי צצרייתא לאו דוקא ואפ"ה ממעט ליה רב לענין ציאת המקדש מדכתיב (במדבר ה) מוזכר ועד נקצה תשלחו זכר ודאי נקצה ודאית ולא טומטום ואנדרוגיטום והיכי אתא קרא למעוטי ספקא וי"ל דצההיא דרב תרי מיעוטי כחיצי דה"מ למכתב מוזכר ועד אדם או מנקצה ועד אדם ואחי חד מינייהו לאנדרוגיטום וחד לטומטום ואס אנדרוגיטום הוה זכר אחי מוזכר למעוטי מטעם שהוא משונה ואס הוה נקצה אחיא מנקצה למעוטי מטעמא שהיא משונה והא דפריך צצכורות גבי הא דממעט אנדרוגיטום מוזכר הזכר יתירא דכתיב גבי עולה מני אי ת"ק ספקא הוה אחי קרא למעוטי ספקא התם פריך שפיר דאס צא למעוטי אפילו הוה זכר משום דמשונה הוה משאר זכרים א"כ מדממעט ליה מהוזכר ש"מ דזכר הוה ולא ספק אלמא לא אחי כת"ק דאמר ספק הוה וא"ת והרי טומטום דיש מהן זכר ויש מהן נקצה וא"א לצבר וקאמר רב חסדא צסוק על אלו מומיין (צכורות דף מב.) סמי מכאן טומטום משמע דטעמא משום דספקא הוה ולא אצטריך קרא למעוטי וי"ל דקצבר רב חסדא דלא אתא קרא למעוטי מטעם ספק כיון דאס הוה זכר הרי הוה כשאר זכרים ולכך אין להעמיד המיעוט אטומטום כיון שיש להעמידו לאנדרוגיטום והכי פירושו התם מחלוקת צאנדרוגיטום דלרבנן אינו צבור אבל טומטום דצרי הכל קדוש מספק דהזכרים תקדיש דכתיב גבי צבור איכא לאוקומי למעוטי אנדרוגיטום ולא טומטום כדפירשנו ולכך פריך אלא מעתה צערכין יערך דלא נוקי

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

ומה בני יונה שלא הוכשרו בגדולים, דהא בני קטנים משמע. ועיכוצא דגדולים פסולין לקמן יליף: **ת"ל סורים**, לקמיה מפרש מאי תלמודא: **מאי תלמודא**, כלומר מאיזה מקרא אנו אולומדים נהי נמי דבני משמע קטנים מיהו עיכוצא מנלן דלא מרצינן גדולים מק"ו: **לא**

לישטמיט קרא, אי סלקא דעתך גדולים נמי כשרים מכל הנך קראי דמשמעו צקינים כגון האי דנדצה(א) וצשמיעת קול(ב) וציולדת וצוצ וצוצה(ב) וצמלורע(ג) לא לשתמיט חד קרא צודנכתוב מן בני התורים או מן היונה ומדכתיב צכולו בני ש"מ לעכב: **ואימא בני היונה דכתיב צכו צני**, לעיכוצא ודאי גדולים פסולין אבל תורים צין גדולים צין קטנים משמע הלכך אי צעי גדולים לייתי אי צעי קטנים לייתי: **מה בני יונה**, אינס כשרים צהכשר תורים: **אף תורים**, אינס כשרין צהכשר בני יונה: **יכול יהו כל הסורים כשרים**, משיאלו מכלל קטנות: **ויהיו כל בני יונה כשרים**, כל זמן שלא צאו לכלל גדולים: **סחלת הציהוב**, כשמחילין לנצב כנפים שצביצות ווארס פסולים צזה וצזה דיאלו מכלל קטנים ונפסלו מבני יונה ולכלל גדולים לא צאו שיוכשרו צתורים: **משיחוצו**, שהיא כנפי גופן גדולים ואדומים ומוצהצים צזהב: **משיחוצו**, משיחילו לנצב: **מאימטי בני יונה כשרים**, דציס שניולדו מאוסים הן ומאימטי כשרים: **משיעלעו**, כדמפרש לקמיה: **הוא פני לה**, שונה היה המשנה מפי רבו משיעלעו והוא אמר לה מפרש המשנה מדעתו דמשיעלעו לשון אפרוחיו יעלעו דם משיאה להם דם מלוי מצצבר דכי שמיט גדפא מיניה אחי מיניה דמא: **מן הסורים או מן בני היונה**, מאיזה מהן שארצה והציא משניהן תחלת הציהוב מהו יאל ידי נדרו או לא. הא דתנן תחלת הציהוב פסול צשניהם משום ספיקא הוה שמה גדולים שמה קטנים הלכך הנודר תורים לא יאל שמה קטנים הס והנודר בני יונה לא יאל שמה גדולים הס אבל זה שנדר אחיה שירצה והציא שניהם יאל ממה נפשך אס גדולים הס יאל משום תורים ואס קטנים הס יאל משום בני יונה: **או דלמא**, לא גדולים יניהו ולא קטנים הוו אלא צריה צעלמא הוו דיאלו מכלל קטנים ולכלל גדולים לא צאו: **אמר רבא סא שמע**, מדאיצטריך קרא למעוטינהו: **אי אמרה צשלמא**, אשמועינן קרא דצריה נינהו ואפילו היכא דליכא למיחס לספיקא כגון צצעיא דידן דפסול שפיר אתא קרא: **אלא אי אמרס ספיקא נינהו**, וקרא לא פסליניהו אלא היכא דמיחייב תורין צהדיא או בני יונה צהדיא: **איצטריך קרא למעוטי**, מי איכא ספיקא קמי קודשא צריך הוה אי פשיטא לך דגדולים נינהו אייתניהו צתורים ואי פשיטא לך דקטנים נינהו אייתניהו צבני יונה וכיון דלא פשיטא לן לא הא ולא הא מהיכא תיסק אדעתין לאכשוריניהו: למעוטי

והשתא מנא ליה דלמא לעולם ספקא הוי ואצטריך לרצויי מכל חלבו גבי פלגס דבסמוך וי"ל דכל ספקא דאי אפשר להצברר כמו גבי צהרת ומעשר דלפעמים שהוא צענין אחר שיך למעוטי מקרא שפיר מטעם שהם ספק אבל הכא אפשר לצבר ספקא זו דכל תחלת הציהוב שוין וקמי שמיא גליא אס הם קטנים או גדולים וכן צכוי ופלגס כולן שוין הלכך לא אתא קרא למעוטי מטעם שהם ספק שאינו ספקא קמי שמיא וכן צסוק על אלו מומיין צצכורות (דף מה א:) גבי הא דתניא כשהוא אומר למטה הזכר שאין ת"ל אלא להציא טומטום ואנדרוגיטום ופריך מני אילימא ת"ק ספק הוה איצטריך קרא למעוטי ספקא התם גמי פריך מאנדרוגיטום שכולן שוין או כולן זכרים או כולן נקבות וקמי שמיא גליא וא"ת והא רב צבר דאנדרוגיטום ספק (א) כדאמרין צסוק המפלת (מדה דף כח.) מדמטמא צלוינן וצאודס וצסוק הערל (יבמות דף פג.) פסיק צרבי יוסי דלא הכריעו צו חכמים אס זכר אס נקצה וצריה צפני עגמה דקא"ר יוסי צצרייתא לאו דוקא ואפ"ה ממעט ליה רב לענין ציאת המקדש מדכתיב (במדבר ה) מוזכר ועד נקצה תשלחו זכר ודאי נקצה ודאית ולא טומטום ואנדרוגיטום והיכי אתא קרא למעוטי ספקא וי"ל דצההיא דרב תרי מיעוטי כחיצי דה"מ למכתב מוזכר ועד אדם או מנקצה ועד אדם ואחי חד מינייהו לאנדרוגיטום וחד לטומטום ואס אנדרוגיטום הוה זכר אחי מוזכר למעוטי מטעם שהוא משונה ואס הוה נקצה אחיא מנקצה למעוטי מטעמא שהיא משונה והא דפריך צצכורות גבי הא דממעט אנדרוגיטום מוזכר הזכר יתירא דכתיב גבי עולה מני אי ת"ק ספקא הוה אחי קרא למעוטי ספקא התם פריך שפיר דאס צא למעוטי אפילו הוה זכר משום דמשונה הוה משאר זכרים א"כ מדממעט ליה מהוזכר ש"מ דזכר הוה ולא ספק אלמא לא אחי כת"ק דאמר ספק הוה וא"ת והרי טומטום דיש מהן זכר ויש מהן נקצה וא"א לצבר וקאמר רב חסדא צסוק על אלו מומיין (צכורות דף מב.) סמי מכאן טומטום משמע דטעמא משום דספקא הוה ולא אצטריך קרא למעוטי וי"ל דקצבר רב חסדא דלא אתא קרא למעוטי מטעם ספק כיון דאס הוה זכר הרי הוה כשאר זכרים ולכך אין להעמיד המיעוט אטומטום כיון שיש להעמידו לאנדרוגיטום והכי פירושו התם מחלוקת צאנדרוגיטום דלרבנן אינו צבור אבל טומטום דצרי הכל קדוש מספק דהזכרים תקדיש דכתיב גבי צבור איכא לאוקומי למעוטי אנדרוגיטום ולא טומטום כדפירשנו ולכך פריך אלא מעתה צערכין יערך דלא נוקי

מסורת הש"ס

א) [עיין מוס' וצחים טז: ד"ה כל חדא כו' ומוס' לקמן כג: ד"ה וזהא], ב) [עיין מוס' לעיל ע"א ד"ה שיכול], ג) [ויקרא א], ד) [ויקרא ה], ט) [ויקרא טו], ו) [ויקרא יד], ז) [ויקרא יז], ח) [ויקרא יח], ט) [ויקרא יט], י) [ויקרא כ], יא) [ויקרא כא], יב) [ויקרא כב], יג) [ויקרא כג], יד) [ויקרא כד], טו) [ויקרא כה], טז) [ויקרא כו], יז) [ויקרא כז], יח) [ויקרא כח], יט) [ויקרא כט], כ) [ויקרא ל], כא) [ויקרא לא], כב) [ויקרא לב], כג) [ויקרא לג], כד) [ויקרא לד], כה) [ויקרא לו], כו) [ויקרא לו], כז) [ויקרא לז], כח) [ויקרא לח], כט) [ויקרא לט], ל) [ויקרא לו].

א) [ויקרא לו], ב) [ויקרא לו], ג) [ויקרא לו], ד) [ויקרא לו], ה) [ויקרא לו], ו) [ויקרא לו], ז) [ויקרא לו], ח) [ויקרא לו], ט) [ויקרא לו], י) [ויקרא לו], יא) [ויקרא לו], יב) [ויקרא לו], יג) [ויקרא לו], יד) [ויקרא לו], טו) [ויקרא לו], טז) [ויקרא לו], יז) [ויקרא לו], יח) [ויקרא לו], יט) [ויקרא לו], כ) [ויקרא לו], כא) [ויקרא לו], כב) [ויקרא לו], כג) [ויקרא לו], כד) [ויקרא לו], כה) [ויקרא לו], כו) [ויקרא לו], כז) [ויקרא לו], כח) [ויקרא לו], כט) [ויקרא לו], ל) [ויקרא לו].

תורה אור השלם
1. ואם מן העוף עלה קרבנו לך והקריב מן התרים או מן בני היונה את קרבנו: ויקרא א די 2. ואפרוחיו יעלעו דם ובאשר חללים שם הוא: איוב לו ל

א) [ויקרא לו], ב) [ויקרא לו], ג) [ויקרא לו], ד) [ויקרא לו], ה) [ויקרא לו], ו) [ויקרא לו], ז) [ויקרא לו], ח) [ויקרא לו], ט) [ויקרא לו], י) [ויקרא לו], יא) [ויקרא לו], יב) [ויקרא לו], יג) [ויקרא לו], יד) [ויקרא לו], טו) [ויקרא לו], טז) [ויקרא לו], יז) [ויקרא לו], יח) [ויקרא לו], יט) [ויקרא לו], כ) [ויקרא לו], כא) [ויקרא לו], כב) [ויקרא לו], כג) [ויקרא לו], כד) [ויקרא לו], כה) [ויקרא לו], כו) [ויקרא לו], כז) [ויקרא לו], כח) [ויקרא לו], כט) [ויקרא לו], ל) [ויקרא לו].

גליון הש"ס
תוס' ד"ה והביא וכו' א"נ כיון שהביא ליד הבחן, עיין משנה למלך פ"ד מהל' משה"ק הל' ה ועיין לקמן דף קלט ע"א צנש"י ד"ה דמתסר הקרבה:

א) [ויקרא לו], ב) [ויקרא לו], ג) [ויקרא לו], ד) [ויקרא לו], ה) [ויקרא לו], ו) [ויקרא לו], ז) [ויקרא לו], ח) [ויקרא לו], ט) [ויקרא לו], י) [ויקרא לו], יא) [ויקרא לו], יב) [ויקרא לו], יג) [ויקרא לו], יד) [ויקרא לו], טו) [ויקרא לו], טז) [ויקרא לו], יז) [ויקרא לו], יח) [ויקרא לו], יט) [ויקרא לו], כ) [ויקרא לו], כא) [ויקרא לו], כב) [ויקרא לו], כג) [ויקרא לו], כד) [ויקרא לו], כה) [ויקרא לו], כו) [ויקרא לו], כז) [ויקרא לו], כח) [ויקרא לו], כט) [ויקרא לו], ל) [ויקרא לו].

הגהות הב"ח
א) תוס' ד"ה איצטריך כו' מן המטיס לתוכן:

א) [ויקרא לו], ב) [ויקרא לו], ג) [ויקרא לו], ד) [ויקרא לו], ה) [ויקרא לו], ו) [ויקרא לו], ז) [ויקרא לו], ח) [ויקרא לו], ט) [ויקרא לו], י) [ויקרא לו], יא) [ויקרא לו], יב) [ויקרא לו], יג) [ויקרא לו], יד) [ויקרא לו], טו) [ויקרא לו], טז) [ויקרא לו], יז) [ויקרא לו], יח) [ויקרא לו], יט) [ויקרא לו], כ) [ויקרא לו], כא) [ויקרא לו], כב) [ויקרא לו], כג) [ויקרא לו], כד) [ויקרא לו], כה) [ויקרא לו], כו) [ויקרא לו], כז) [ויקרא לו], כח) [ויקרא לו], כט) [ויקרא לו], ל) [ויקרא לו].

מוסף רש"י

משיציהבו, טלה מוחהבת שצביצ הצואר (ובחים טח:).